

Regionkontor sør

Deres ref:

Vår ref:
201113590-10

Dato:
22.08.2011

HØRINGSFORSLAG - FRIGANG FRA FØRSTE DAG - KOMMENTAR FRA RINGERIKE FENGSEL

Vi viser til epost fra Kriminalomsorgen region sør vedlagt bl.a. brev 17.06.2011 fra Justisdepartementet om høringsforslag om frigang fra første dag.

Vi har følgende merknader:

Frigang fra første dag:

- Vi slutter oss til forslaget om at domfelte kan innvilges frigang allerede fra første dag av gjennomføringen.

Idømt straff ikke over 1 år:

- Vi er ikke enig departementets forslag om at den idømte straff ikke skal overstiger 1 år jfr forslag til endring av forskriften § 3-14. Vi foreslår at begrensningen knyttes til gjenstående soningstid/beregnet resttid regnet fra dato for påbegynt soning. Det er mange som møte til soning som tidligere har sittet i varetekt, og som kommer til fradrag i idømt straff. Mange blir løslatt fra varetekt i god tid før hovedforhandling, og det kan ta lang tid fra løslatelse fra varetekt til rettskraftig dom. Livssituasjonen kan i mellomtiden ha endret seg betydelig, og det kan slå uheldig ut for enkelte dersom begrensningen knyttes til idømt straff. Vi foreslår at begrensningen knyttes til gjenstående straff på inntil 1 år etter fradrag av evt varetekt.
- Vi viser også til forskriften § 3-14 annet ledd om at frigang som hovedregel ikke skal tilstås for lengre tid enn 1 år, men at frigang til undervisning til tilstås i inntil 2 år. Dersom det er ønskelig å sette begrensninger med hensyn til varigheten av frigang for domfelte som tar sikte på å påbegynne gjennomføringen med frigang for første dag, bør heller dette komme til uttrykk i forskriftens 2.ledd fremfor å knytte varigheten til lengden av idømt straff. Dette kan for eksempel gjøres ved å spesifisere i 3.ledd om at dispensasjonsadgangen ikke gjelder for frigang som påbegynnes fra første dag, eller innen en nærmere fastsatt tidsperiode regnet fra første dag.

Kriminalomsorgen region sør

Postadresse:
Dokumentsenter
Postboks 694
4305 Sandnes

Besøksadresse:
Justisveien 30

Telefon: 32 11 34 00
Telefaks: 32 11 35 90

Org.nr: 976 733 754

Saksbehandler:
Marit Rossehaug

E-post: postmottak.ringerike-
fengsel@kriminalomsorg.no

Forbud om frigang til arbeid på kveldstid :

- I henhold til retningslinjene pkt 3.18 er det forbud mot frigang til arbeid på kveldstid, mens frigang til kveldsundervisning tillates. Vi kan i utgangspunktet ikke se at sviktfaren eller risikoen på generelt grunnlag er større ved frigang til arbeid på kveldstid enn frigang til kveldsundervisning. Det må allikevel foretas en konkret og individuell vurdering om type arbeid, sted mv. tilsier at man allikevel ikke bør innvilge frigang. Muligheten for kontrolltiltak må dessuten være en del av sviktfarevurderingen, herunder hvilken mulighet fengselet har til å ta imot den innsatte på kveldstid. Praktiske grunner kan helt klart medføre at frigang på kveldstid bør nektes. Frigang på kveldstid som innebærer tilbakekomst etter at fengselet er ”nattestengt” bør imidlertid kun unntaksvis tillates. Bemanningen på natten er ofte betydelig lavere enn på dagtid enn kveldstid/dagtid, hvilket innebærer at muligheten til å følge opp innsatte ved tilbakekomst er sterkt begrenset.
- Frigang til arbeid på kveldstid bør tillates dersom det ikke medfører store tilleggsbelastninger for fengselet. Sysselsetting/aktivitetstilbud er normalt på dagtid. Det må vurderes om det er heldig at innsatte er med frigang på kveldstid, og dermed er innelåst på dagtid.

Forskriften § 3-14 4.ledd om frigang til egen eller nære pårørendes virksomhet eller til selskaper hvor domfelte har eller har hatt betydelige eierinteresser eller viktige verv

- Etter vår oppfatning er dette en bestemmelse som bør overveies nærmere om den fortsatt er hensiktsmessig dersom det i det konkrete tilfelle er mulig å etablere tilfredsstillende kontrollsystem om at frigang gjennomføres som forutsatt.
- Hensynet til almenhetens rettsbevissthet tilsier imidlertid at frigang til egen eller nære pårørendes virksomhet ikke tillates dersom den eller de straffbare handling domfelte er dømt er begått i virksomheten eller på annen måte kan knyttes til virksomheten. Tilsvarende gjelder frigang til selskaper hvor domfelte har eller har hatt betydelige eierinteresser eller viktige verv.

Vi foreslår derfor at 4.ledd gis en tilføyelse for eksempel : ”.....dersom de straffbare handlingene kan knyttes til virksomheten eller til personer knyttet til virksomheten.”

Håkon Melvold
fengselsleder

Marit Rossehaug
underdirektør

Agenda assisterende ledersamling 08.09.11
Sted regionkontoret

0900 -10 00 Kort runde på status og utfordringer på straffegjennomføringsiden hos det enkelte fengsel og region.

1015 – 11 15

- Bruk av alternative straffegjennomføringsformer. Diskusjon rundt målgruppe for § 16 første ledd. Hver enhet tar med seg de to siste § 16 første ledds innvilgelsene for kort presentasjon og diskusjon.

- Soningsprogresjon for langtidsdømte. Regional godkjenning av soningsplanlegging for domfelte med dommer over 10 år ?

1115 – 1200 Lunsj

1200 – 1300 Hvem gjør hva i tilbakeføringsarbeidet. Vi har felles mål for løslatelse men bemanning og innsattgruppe er forskjellig. Hvordan organisere rollefordeling mellom kontaktbetjent, sosialkonsulent, tilbakeføringskoordinator, rep fra NAV, assisterende fengselsleder?

13 15- 14 00 Programdrift i region sør

1415 – 1500 Tegn og Symboler i høyreekstreme miljøer /blant organiserte kriminelle v/Eirik Trågstad
Alternativt hundetjenesten

Kriminalomsorgen region sør
Erling Fæste
Postboks 2166
3103 Tønsberg

Deres ref:

Vår ref:

Dato:
07.07.2011

HØRINGSUTTALELSE ANG. FORSLAG OM FRIGANG FRA FØRSTE DAG.

Forslaget om endring i regelverket ang. bruken av frigang har flere positive element, men vitner også om en noe manglende forståelse for hva kriminalomsorgen kan tilby av hjelp for nettopp å styrke tilbakeføringsarbeidet.

De positive signalene i forslaget, slik vi ser det, er at det vurderes å åpne for kveldsarbeid og at forskriftens tredje ledd om eierforhold av ev. mulig frigangsbedrift fjernes. Disse endringene vil klart gjøre det enklere å skaffe arbeid for domfelte, - en gruppe som i utgangspunktet har et snevrere arbeidsmarked å forholde seg til enn resten av befolkningen. Endringene vil også være med å styrke kriminalomsorgens muligheter for å *"legge forholdene til rette for at domfelte skal kunne gjøre en egen innsats for å motvirke nye straffbare handlinger"*.

På den annen side har departementet selv vurdert at de ser på frigang som en del av en *"gradvis tilvending til et selvstendig liv"* for innsatte med lange dommer. Det gis ingen tilsvarende begrunnelse, eller mulige kriterier for vurdering, i forslaget om frigang fra dag en. Riktignok har Justiskomiteen uttalt at det skal tas hensyn til *"offeret / offera"* ved en vurdering av frigang, men det er ikke redegjort for på hvilken måte eller i hvor stor utstrekning dette skal gjøres. Utover dette er det altså bare *"dersom den idømte fengselsstraffen ikke overstiger 1år"* som skal være det førende. Slik forslaget er formulert kan det se ut til at departementet tar for gitt at de som blir dømt til under ett års fengselstraff må regnes som så ufarlige at de med fordel kan få fortsette med den skolegang eller jobb de var i før fengselsoppholdet startet. Egentlig en god tanke, men en *"grovsortering"* av de med ett års fengselstraff hos oss gir to hovedgrupper av innsatte: 1) De helt unge førstegangsdømte med grove voldsforhold, og 2) Gjengangere med mange mindre forhold som er slått sammen. I begge tilfeller vil nok både offer og den alminnelige rettsoppfatning være i strid med bruk av frigang fra dag en.

En tilfeldig telling hos oss pr. d.d. viser at det er to domfelte med til dels grove voldsforhold som kunne fått tilbudet om frigang fra dag en. Det er mulig at *"fra dag en"* bare er en frase, men en alvorlig problemstilling måtte vi allikevel forholdt oss til: På hvilken måte skal det tas hensyn til offeret / ofrene og hva med hensynet til den alminnelige rettsoppfatning?

Region sør

Postadresse:
Postboks 694

Besøkadresse:
Hasselveien, 3330
Skotselv

Telefon: 32 25 16 50
Telefaks: 32 25 16 99

Saksbehandler:
marit sjølie øiestad

4305 Sandnes

Org.nr: 973 770 853

E-post: postmottak.hassel-
fengsel@kriminalomsorg.no

Mulighet for frigang fra dag en skaper også et annet dilemma for kriminalomsorgen. Vi er pålagt å gjøre en sikkerhetsmessig vurdering av den innsatte før det iverksettes tiltak. Utfra denne tanken har vi utarbeidet ulike kartleggingsvektøy som skal gjøre oss bedre i stand til å treffe riktige beslutninger. I denne kartleggingen vektlegges det å se på hva den enkelte har behov for av hjelp – både innenfor fysisk og psykisk helse, skole og arbeid, og for vår del også innen bygging / vedlikehold av den domfeltes nettverk. Både slik kartlegging og en god sikkerhetsvurdering tar litt tid. På den måten fungerer dagens regler om mulig ”*frigang etter 4 mnd.*” bra. Slik forslaget fra departementet er utformet vil vi fort komme i den situasjonen at den innsattes *ønske* om å være på frigang til jobb eller skole kommer i konflikt med det *behovet* for hjelp kartleggingen avdekker. Kriminalomsorgen har brukt mange år på å bygge opp et skole- og programtilbud som er spesielt tilpasset vår organisasjonsform. Alle fengsler har nå skoletilbud og de fleste har internett tilgang (IFI), vi har avpasset varigheten på programtilbud for å møte de med korte dommer og vi har lagt opp til en arbeidsdrift som skal gi adekvat arbeidstrening. På mange måter har kriminalomsorgen et godt tilbud for innsatte som soner fra 6 mnd – 1 år.

Slik vi vurderer det vil det være riktigere å se på mulighetene for å forlenge varigheten på frigang for de med noe lengre dommer. Dagens ordning er begrenset til ett år for de som ønsker seg ut i jobb, helt uavhengig av dommens lengde. En utvidelse av tilbudet om frigang kunne hjelpe til med å holde motivasjon oppe og i tillegg gi et grunnlag for videre søking om §16. For denne gruppen vil det kunne gjøres gode sikkerhetsvurderinger, bli enklere å begrunne i forhold til den alminnelige rettsoppfatning og ha en større og mer reell betydning for den domfelte.

Med vennlig hilsen
faggruppa ved Hassel fengsel v/

Jan-Kåre Flått

Edel Åse Sørli

Marit Sjølie Øiestad

VS: 201113590 - Høringsforslag - Frigang fra første dag

Fra: Molia Kåre (Hassel fengsel)

Sendt: 28. juni 2011 04:31

Til: Postmottak for Hassel fengsel

Emne: SV: 201113590 - Høringsforslag - Frigang fra første dag

Hei.

Jeg begynner med det letteste; jeg synes frigang fortsatt bør begrenses til "på dagtid på ukens hverdager". I mange fengsler forutsettes det for frigang at innsatte, på grunn av at de har behov for det, deltar i andre felles aktiviteter på sin fritid. Fritiden er i fengsel en viktig tid for å arbeide målbevisst med innsattes kriminogene faktorer. At innsatte skal benytte fengsler kun som "hvilerom" vil vanskeliggjøre (re)habilitering av innsatte. Videre vil kontakt og kontroll med frigangstedet også bli vanskeligere.

Ad. prinsippet om frigang fra første dag, vil det være en utfordring at innsatte innvilges frigang daglig, før de kan gjennomføre ordinære permisjoner. Sett i forhold til Christies definisjon av straff (straff er et onde samfunnet idømmer en lovbrøyer i den hensikt at det skal virke som et onde), vil det også kunne oppfattes som om lovbrøytene lettere vil kunne slippe straff. Progresjonsmessig vil det også være utfordrende. De som dømmes til 4 mnd. eller mindre har allerede et alternativ i strgf.l. §16 2. ledd.

Samtidig er det i *enkelt* tilfeller slik at innsatte uten utdanning eller arbeidstrening vil kunne falle utenom samfunnet.

Skal frigang kunne innvilges før gjennomført 1/3 tid og minst 4 mnd. soning, bør det etter mitt syn begrenses til å være *nødvendig for å få gjennomført en fullverdig utdanning*.

Frigang, skal være, og bør også i fremtiden bli et resultat av fremtidsplanlegging i fengsel. Innsatte bør jobbe med dette i tillegg til holdninger, tanker, verdier, følelser, antisosiale personlighetstrekk og nettverksarbeid for å nevne noen. For å få gjennomført dette, bør innsatte kartlegges og vurderes, for deretter å starte jobbing på flere plan samtidig.

Frigang til egen eller nære pårørendes virksomheter, eller til selskaper hvor domfelte har heller har hatt betydelige eierinteresser eller viktige verv bør bestå. Fjernes dette, vil en arbeidsbekreftelse lett kunne "konstrueres" for å få adgang ut av fengsel. Det være seg til rene organiserte kriminelle virksomheter, oppblåste eller konstruerte virksomheter o.l.

Jeg går derfor ikke inn for de foreslåtte endringene

Kåre